

תקציב המשפחה

טיפים ורעיונות לניהול נכון ומקצועי של התקציב המשפחתי.

תקציב למורים

ההכנות לפורים בעיצומן.

ימים אלו גדושים בעשייה נפלאה ומשמחת בשלל הכנות לימי השמחה. כולם טרודים במשימות חשובות ודחופות. תחפושות, משלוחי המנות, סלסלאות וצלופנים, יינות ומתכונים. הכנות אלו ודאי הכרחיות ומחוייבות.

נוסף על כל אלו, ובנוסף לעוד הכנות רוחניות וקדושות אחרות, ישנה עוד הכנה הכרחית וחשובה, שלעיתים בלהט העשייה, מתוך מרוץ החיים והשגרה נשמטת וזנוחה. 'הכנת תקציב' לימי הפורים.

אנו עלולים להיות כל כך עסוקים בעשייה בלתי פוסקת של קניות והתארגנות, עד שלא יהיה לנו את הזמן, ובודאי לא פנאי רגשי, לעסוק בחישובים כספיים והכנת תקציב. כספים רבים יזרמו מתוך כיסנו וכרטיסנו ואף לא נשים לב. במקרה הטוב ביותר נוכל איכשהו לתעד 'כיוון כללי' 'פחות או יותר' להיכן נעלמו ככרות הכסף.

וזה לא טוב. צורת חיים זו פוגעת בנו. הראשונים שיינזקו מכך יהיו - אנחנו בעצמנו.

כשאין תקציב להוצאות החג, הכל עולה יותר. אין סעיף הוצאה שלא יכול להכפיל את עצמו - לפחות. מדובר בסכומים גדולים ומשמעותיים. אך הנזק הוא לא רק במחיר, גם השמחה וההנאה מהקניות וההתארגנויות עלולות להיפגע.

ישנן משפחות שנקרעות בלבטים ומתח נפשי בימים אלו. כל קנייה מלווה בנקיפות מצפון ותחושה לא נעימה. חבל. אילו היו מנהלות את תקציב המשפחה, היו חוסכות מעצמן הרבה עוגמת נפש, גם היו מרוויחות הרבה מאוד כסף.

בסדר. השתכנענו. גם אנחנו הולכים להכין תקציב.

אבל איך מכינים תקציב בלי שיש לנו שמץ של מושג כמה עולה לנו חג הפורים. לא רשמנו בשנה שעברה את כל ההוצאות, 'חטאנו, עווינו, פשענו', נשתדל לעשות כן השנה כדי שיהיה מוכן לשנה הבאה, אבל להכין תקציב לשנה הנוכחית - אין סיכוי.

נראה כיצד נוכל להכין תקציב כבר לשנה הקרובה.

נקדים ונאמר: אל לנו לשאול את השכנים כמה עולה להם. אסור לנו לברר אצל הידידים או הדודים כמה מוציאים הם. אלו שאלות שאינן טובות, גם לא מועילות. כי לכל משפחה יש הרגלי חיים שונים, סוג צריכה שונה, וזה מצויין. יש להם גם ברכה אישית ושפע פרטי, שהוא לא דומה, לא כמעט, ולא אמור להיות זהה לברכה והשפע של אף אדם אחר. לא כתוב בשום מקום ש'כולם' צריכים לנהוג כמו 'כולם'.

השאיפה היא להצליח להכין תקציב אמיתי והגיוני שהולם ומתאים למשפחה הפרטית שלנו. לפי הנוסחה הייחודית שמאפיינת ומתאימה אך ורק למשפחה שלנו. לפי הניואנסים והדקויות שאף אדם בעולם לא יבין חוץ מאיתנו. ננסה לצפות את כל ההוצאות ה'לא צפויות' שנידרש אליהם בימי הפורים הקרבים והולכים.

ברור, שגם אם הסכום הסופי שיתקבל יהיה הרבה מעבר ליכולת הכספית שלנו, לא יגענו לריק, ודאי לא הזקנו וקלקלנו. שהרי עצם קבלת הנתון והתוצאה אינה יוצרת את הבעיה, היא בסה"כ משקפת ומציפה את הבעיה שכבר היתה. ניתן לקוות שעם קבלת התוצאה אולי יימצאו דרכים להקטין ואולי אף לסגור את החסר.

אבל אם נעלים עין ולא נדע את גובה ההוצאות, הן לא יקטנו מאליהן. הן לא יתאימו את עצמן ליכולת בחשבון הבנק. במקרה הטוב הן ישארו כשהיו. סביר יותר שהן יתפחו ויתעצמו. ככה זה בחיים. כשיש שאלה, יתכן ותימצא התשובה. אבל אם אין שאלה, ודאי שלא תימצא התשובה.

לכן, טרם נצא למסע הקניות, נקדיש מעט זמן להערכות והכנת תקציב לחג הפורים הבא עלינו לטובה.

השאיפה שלנו: שהתקציב שנכין יהיה גם הביצוע בפועל. כלומר, אין כל ענין ומטרה להכין תקציב בסכום זה או אחר בשביל שייראה טוב. אין מספר שהוא קדוש או צודק יותר שאנו חייבים לבחור בו. ניהול התקציב אינו אומר בהכרח לבצע קיצוצים. הוא גם לא מחייב לשנות הרגלים. הוא רק מחייב - שמה שתכננו זה גם מה שיקרה בפועל. כלומר הערכנו נכון את ההוצאות, ולא חרגנו מהתוכניות. אם הצלחנו לעשות כן, עשינו משהו גדול.

משפחות רבות סבורות שהוצאות החג יסתכמו בסכום מסויים, ובפועל הם שילמו כפליים ויותר. וזה לא טוב. אסור שנחשוב שההוצאות היו פחות, בזמן שהן היו יותר. ההתחלה של כל פתרון זה הכרת העובדות כמו שהם ללא דמיונות ומשאלות.

כיצד א"כ נכין את התקציב? נמלא את הטבלה המצורפת.

יתכן וקצת נרד ל"קטנות", נחשב סכומים יחסית קטנים. אין ברירה, חשוב שנדע לקרוא מה אנו הולכים. אך לא נגלוש לדקדוקי עניות. אלו קשים ממוות.

שם ההוצאה	פרטים	סכום	הערות
משלוח מנות	שכנים וידידים		
	הורים		
	אנשים חשובים		
	מלמדים/ות		
	משלוחים של הילדים		
צדקות	ת"תים		
	ארגוני צדקה		
	מתנות לאביונים		
	כללי		
	תחפושות		
תחפושות ואביזרים	צעצועי ילדים		
	ספרים/מגילות		
	יינות		
סעודת פורים	מאכלים		
	כלים		
	תוכניות. אביזרים.		
נסיעות	רכב. מוניות וכו'		

אם מילאנו את הטבלה כמו שצריך, עשינו את המוטל עלינו. רק נותרה לנו משימה 'קטנה ופשוטה' - לעמוד ביעדים.

אבל אם אנחנו רוצים להיות יותר מקצוענים, אם חשוב לנו שבשנה הבאה נוכל להכין תקציב עוד יותר נכון ומתאים, עלינו לתעד את הביצוע בפועל של ההוצאות השנה.

כלומר: על אף שודאי נשתדל לעמוד ביעדים כפי שתיכננו במסגרת תקציב, אבל יתכן ועל אף הרצון הכן שיש בנו, הביצוע בפועל יהיה שונה. אפשר ונגלה שישנם סוגי הוצאות שפשוט שכחנו. אולי הסכומים שהקצבנו לא היו נכונים או מתאימים. בקיצור, אין כל וודאות שהתקציב שהכנו הוא ריאלי ומעשי.

אבל אם נתעד כל קנייה והוצאה שהוצאנו עבור חג הפורים, ונשמור את דף המסקנות במקום בטוח ונגיש, בשנה הבאה, עת נכין את התקציב לחג הפורים, נשלוף את הנתונים, וכך נוכל לבנות במהירות שיא תקציב עוד יותר אמיתי ומעשי.

בדף המסקנות נוכל לשלב גם נתונים נוספים שודאי יועילו בשנה הבאה.

לדוגמא: רעיונות יפים למשלוחי מנות. תחפוש מוצלחות. מתכונים נחמדים. שלל מסקנות ועצות פרקטיים שכעת אנחנו זוכרים, ומשוכנעים שלעולם לא נשכח. אבל כבר אמרו חכמנו "גזרה על המת שישתכח מן הלב", וודאי אותם תובנות קטנות ומועילות.

במסגרת הערכת עלות משלוחי המנות, מומלץ להכין רשימה של הידידים והקרובים להם אנחנו מתכוונים לשלוח מנות, תוך סיווג כל אחד מהם תחת קטגוריה שתסמל עבורנו מהו המחיר שאנו מתכוונים להשקיע במשלוח זה.

לדוגמא. יהיה לנו 3 קטגוריות של משלוחים. משלוח בדרגה 1 - אלו המשלוחים עם שימת לב והערכת מחיר הגבוהה ביותר. מן הסתם נמצא שם את 'הבוס' 'השוויגער' ועוד אי אילו קרובים שאנו חפצים ביקרם. אולי גם אלו שאנו רוצים שיחפצו הם בייקרנו...

בדרגה 2 - יהיו השכנים הקרובים. החברים הטובים. צוות המחנכים והמורות. חברות. קרובי משפחה כאלו ואחרים. בקיצור משהו באמצע. להם וודאי אנחנו מתכוונים לשלוח משהו מכובד אבל בכל אופן פחות יקר ורציני.

בדרגה 3 - יקוטלגו השכנים בבניין. מתפללי בית הכנסת. חברים לצוות. ועוד כהנה וכהנה. אלו שודאי אנחנו רוצים לכבדם כראוי להם, אך העלות למשלוח בודד תהיה הזולה ביותר.

אחר שסימנו להכין ולסווג את הרשימה הכללית נסכם לעצמינו כמה משלוחים הצטברו בכל קטגוריה.

כעת, משיש בידנו את סך משלוחי המנות מחולקים לקבוצות, זה הזמן המתאים להקציב סכום כספי לכל קטגוריה. לדוגמא: בקבוצה 1 הצטברו חמשה משלוחים. אם נקציב 100 שקלים לכל משלוח אזי נדע שקטגוריה זו עלותה 500 ₪. כך נעשה ביחס לכל שאר הקטגוריות, נכפיל את מספר המשלוחים בסכום הכספי לכל משלוח בודד.

עתה, משיש בידנו תכנית עבודה מפורטת אותה ערכנו בנינוחות וברוגע ביושבינו בבתינו ביישוב הדעת ובצלילות השכל נוכל לצאת למסע הקניות הסוער והמפתיע הגדוש במלכודות ומבצעים. נעבור בין המדפים העמוסים ולא נצא מכלינו. אל מול עינינו תעמוד התוכנית המעובדת מתוך שאיפה להוריד אותה לביצוע.

לדוגמא: אם הקצבנו למשלוחים בדרגה 3 סכום של 10 שקלים. ננסה למצוא את המוצרים המתאימים להכנת המשלוח שעלותם מסתכמת באותם עשרה שלקים. משיאותרו אותם מוצרים, נרכוש מהם כפי מספר הידידים שסווגו לקבל משלוח מדרגה זו.

אם נעשה כן, נוכל להכין בקלות ובמהירות את כלל המשלוחים עוד מבעוד מועד, ולא נאלץ לעמוד בכל יום הפורים תחת לחץ נורא וצורך בקבלות החלטות הרות גורל שכאלו תחת אש.

אפשר ואף נתחיל ליהנות מאווירת החג, נצטרף לריגושי הילדים ונתפעל מתחפושם. נהיה פנויים לחיות ולחוות את הרגעים הגדולים. והכי חשוב נוכל אף להתפלל ולנצל את היום הקדוש והמסוגל אשר לימדנו חכמינו ז"ל - כל הפושט יד נותנים לו.